19 חקלאות

ענף החקלאות כולל: חקלאות, ייעור ודיג, כפי שהוגדרו *בסיווג האחיד של ענפי הכלכלה 2011* פרסום טכני מספר 80.

השנים בלוחות, עד וכולל תשמ"ו, הן שנים חקלאיות, המתחילות באחד באוקטובר ומסתיימות ב-30 ספטמבר.

החל ב-1986, השנים ברוב הלוחות הן שנות לוח (ינואר-דצמבר).

שטח חקלאי ושטח יער

(לוחות 19.1 עד 19.4)

הגדרות

שטח חקלאי: שטח המשמש לפעילות חקלאית. כולל שטחי מטעים, גידולי שדה וירקות, פרחים וצמחי נוי, מדגה ושטח לשימוש חקלאי אחר. כולל שטח שנזרע ולא נקצר. לא כולל שטח מרעה טבעי.

שטח פיזי לגידולים: שטח גידולים חקלאיים, לא כולל רב-גידול. כולל גם שטחים שנזרעו ואשר יבוליהם לא נקצרו עקב בצורת.

שטח לשימוש אחר: שטח מבנים, חצרות ודרכים במשק החקלאי וכן שטחים הראויים לעיבוד אשר בשנה הנסקרת לא היו עליהם גידולים. בשנים 2000-2002 כולל גם שטח פרחים וצמחי נוי.

רב-גידול: שיטה שבה במהלך השנה מגדלים על שטח קבוע מספר גידולים או אותו גידול במספר מחזורים. רב-גידול קיים בענפי הירקות וגידולי השדה.

שטח גידולים: שטח שבו מגדלים גידולים, כולל שטחי רב-גידול, שטחים שנזרעו ולא נקצרו ושטחים שנקצרו טרם הבשלת הגידולים.

שטח פרחים וצמחי נוי: שטח לגידול מסחרי של פרחים, עלי קישוט, שתילי פרחים, דשאים וכדומה.

מטע צעיר: מטע בתקופה שבין שתילת העצים להנבת הפירות.

בשנת 2012 בוצע מיפוי של שטחי מטעי הזיתים על ידי משרד החקלאות באמצעות תצלומי אוויר ועדכונים מהשטח. מפעולת מיפוי זו עולה, כי שטחי מטעי הזיתים גדולים בשיעור ניכר מנתוני שנים קודמות שהתבססו על הערכות ודיווחים וולונטריים. לפיכך, יש להיזהר בהשוואה לשנים קודמות.

שטח לגידול דגים: שטח ברכות דגים ומאגרי מים לגידול דגים.

מדגה מתועש: גידול אינטנסיבי של דגים בברכות או במכלים בתנאים מבוקרים.

חקלאות ימית: גידול, ניהול ואיסוף של בעלי חיים ימיים בבית הגידול הטבעי שלהם או ביחידות גידול מיוחדות כגון ברכות, כלובים, מכלאות ומכלים.

מקורות ושיטות חישוב

שטח חקלאי: עד שנת 2002 הנתונים התקבלו ממפקד שנתי. הנתונים נאספו בשיתוף עם משרד החקלאות. החל בשנת 2003, הנתונים מתקבלים ממקורות מנהליים שונים (כגון: משרד החקלאות, מועצות ייצור ושיווק, חברות ביטוח חקלאיות וארגוני מגדלים). הנתונים מבוססים בעיקר על דיווחי החקלאים לארגונים בהתאם לצורכיהם המשתנים וכוללים רק את השטחים המדווחים על ידי החקלאים. מפאת השינויים בשיטות איסוף הנתונים, נתוני 2003 אינם בני השוואה לשנים קודמות.

מגבלות הנתונים

שטח חקלאי: כל שטח המשק רשום במיקום הגיאוגרפי של היישוב ולא לפי המיקום הגיאוגרפי של השטח המעובד.

בשנים 2004-2005 נתוני השטחים החקלאיים נאספו עבור שנתיים והם משקפים נתונים של שתי שנים קלנדריות. בשנת 2007 נתוני מטעים, גידולי שדה וירקות מבוססים על אומדנים. בשנת 2009 נתוני הירקות מבוססים על אומדנים. בשנים בהם חושבו אומדנים נעשה שימוש במדדי התפוקות הרלוונטיים.

שטח פרחים וצמחי נוי: שטח הפרחים וצמחי הנוי נכלל ב"סך הכל" השטח המיועד לחקלאות אולם עקב קשיים באיסוף הנתונים בענף החל בשנת 2000 לא היה ניתן לאמוד את השטח המדויק שבו מגדלים פרחים וצמחי נוי.

פרי הדר אחר: עד שנת 2005 נכללו זני תפוזים אחרים, פרט לשמוטי, בקטגוריית "פרי הדר אחר". החל בשנת 2006 נוספה קטגוריית

תפוזים הכוללת את כל זני התפוזים, ולפיכך לא ניתן להשוות את נתוני "פרי הדר אחר" לשנים קודמות.

שיווק בעלי חיים ותוצרתם

(לוחות 19.5 ו-19.6)

הגדרות

משקל קרקאס: משקל הבשר לאכילה, ללא עצמות וללא איברים שאינם אכילים.

מקור הנתונים: משרד החקלאות, על פי דיווחי מועצות ענפי החלב והלול. נתוני השיווק של מועצת הלול מבוססים על תעודות משלוח שהותאמו עד שנת 2008 לפי מכסות. עקב ביטול המכסות בענף הפטם בשנת 2008 מתייחסות תעודות המשלוח למקום הייצור בפועל.

יער

(לוח 19.7)

היערות בישראל, נטועים וטבעיים, מהווים כ-9% מסך כל השטח היבשתי, מהם 4% יער נטוע.

תפקידם של היערות לספק הגנה על שטחי קרקע נרחבים, שימור קרקע, שיפור איכות הסביבה ("ריאות ירוקות"), סיפוק צורכי נופש ובילוי, אספקת עצה והשבחת מרעה ועוד.

בשנים האחרונות חל צמצום בהיקף השטחים באזורי הצפון והמרכז של הארץ שבהם נוטעים יערות חדשים. רוב הנטיעות החדשות מתרכזות בדרום הארץ.

הגדרות והסברים

שטח יער חדש: שטח לא מיוער שניטע או נזרע בו יער באופן מלאכותי.

שטח חידוש יער: שטח יער שנעשו בו פעולות חידוש נטיעה לאחר שנגרם לו נזק בעקבות שרפה, מחלה וכדומה.

מקור הנתונים

קרן קיימת לישראל (קק"ל).

מגבלות הנתונים

הנתונים בלוח מתייחסים לשטחי היער שבטיפול קק"ל בלבד ואינם כוללים את שטחי היערות שבתחומי שמורות הטבע והגנים הלאומיים.

עקב בעיות הגדרה לא הובאו נתוני שטח יער טבעי.

חקלאות אורגנית

(לוח 19.8)

חקלאות אורגנית: שיטת גידול צמחים ובעלי חיים שבה נמנעים ככל האפשר משימוש בחומרי הדברה ודשנים מלאכותיים ובהורמונים כימיים. בעולם המערבי קיימת יותר דרישה ומודעות למוצרים אורגניים ולכן רוב התוצרת מיועדת ליצוא. לפיכך, הנתונים המתפרסמים מתייחסים לשטח החקלאות האורגנית ולכמויות התוצרת המיועדות ליצוא.

מקור הנתונים: בעבר התקבלו הנתונים מהארגון לחקלאות ביולוגית אורגנית בישראל. החל ב-2007, מקור הנתונים הוא הערכות שנתקבלו מחברות הביקורת של היצוא האורגני הישראלי.

כמות היצוא של ירקות, גידולי שדה, מטעים ופרי הדר היא חלקית, להלן פירוט הגידולים הכלולים:

ירקות: גזר, גזר לבן, סלרי, עגבניות שרי, קישואים, מלפפונים, דלעת, צמחים טריים, אגוזי אדמה, מלונים, בצל, תפוחי אדמה, צנונית אדומה, צנונית לבנה, תירס מתוק, פלפל, פלפל חריף, בטטה, כרוב ועגבניות.

פרי הדר: אשכולית אדומה, אשכולית לבנה, סוויטי, קליפים, לימונים, קומקווט.

מטעים: תמרים, אבוקדו, מנגו, אפרסמון, קובו, תפוחי עץ, תאנים, רימונים, ליצ'י.

תעסוקה

(לוח 19.9)

מקורות הנתונים:

א. מועסקים - על פי סקרי כוח אדם.

ב. משרות שכיר של עובדים זרים - על פי דיווחי המעבידים למוסד לביטוח לאומי.

להסבר על מועסקים, שכירים/משרות, משרות שכיר, ראה מבוא לפרק 12 - *עבודה ושכר*.

גורמי ייצור אחרים

(לוחות 19.10 עד 19.12)

הגדרות

מלאי הון: ערך כולל של הנכסים הפיזיים הקבועים המשמשים לייצור תוצרת חקלאית: מטעים, בעלי חיים, ציוד ומכונות חקלאיות, מבנים חקלאיים, רשת השקיה, חממות, ברכות דגים ומפעלי ניקוז. החל בשנת 1970 כולל גם הכשרת קרקע לחקלאות. ערך הנכסים הבאים לא נכלל: קרקע, יערות, מפעלי מים, מבני מגורים, כבישים, רשתות חשמל וכד'. כמו כן, לא

נכלל ערך הנכסים בענף הדיג ואף לא ערך מטוסי ריסוס.
מלאי הון גולמי: סך כל הנכסים שטרם תמו חייהם הכלכליים לפני ניכוי בלאי מצטבר.
מלאי הון נקי: כלל הנכסים הקבועים שטרם תמו חייהם הכלכליים, בניכוי הבלאי המצטבר על נכסים אלה.

מקורות ושיטות חישוב

מלאי הון: מחושב לפי שיטת ה"מלאי המתמיד". לפי שיטה זו כוללים במלאי ההון של שנה מסוימת את סכום ההשקעות הגולמיות שבוצעו בעבור נכסים שלפי "אורך חייהם" עדיין מנכים בעבורם פחת.
מדדי המחירים המשמשים לניכוי ההשקעות השנתיות הנם מדדי מחירים ספציפיים לכל סוג נכס.
חלק מן **ההשקעות הגולמיות** מתקבלות מאומדני ההשקעות הנערכים במסגרת החשבונאות הלאומית (ציוד ומכונות חקלאיות, מבנים חקלאיים, רשת השקיה והכשרת קרקע לחקלאות); ראה מבוא לפרק 14 - *חשבונות לאומיים*.
חלק אחר נאמד כדלהלן:
משק החי: נתוני הערך הקבוע למלאי ההון מתקבלים ע"י מכפלת מצבת בעלי חיים (שאורך חייהם יותר משנה) בתחילת כל שנה במחירים המתאימים לכל יחידה. נתוני מצבת בעלי חיים התקבלו מארגוני מגדלי בעלי חיים שונים וממשרד החקלאות.
מספר העופות נאמד בעיקר על סמך נתוני בקיעה של אפרוחים.
מטעים: נתוני ערך ההשקעה בנטיעה חדשה לפי מינים מתקבלים מחישוב נורמטיבי של ערך ההוצאה - (מכפלת ההוצאה לדונם במספר דונמים לפי גיל הנטיעה עד להנבה).
ברכות דגים: נתוני ההשקעה התקבלו ממשרד החקלאות וכוללים השקעה במדגה מתועש.
ציוד ומכונות חקלאיות: עד שנת 1999 חושב אומדן ההשקעות בציוד ובמכונות חקלאיות על סמך הערכה של שיעורן מסך כלי הרכב. משנת 2000 מחושב האומדן על סמך פירוט מצבת כלי הרכב.
חממות: עד שנת 2002 ההשקעה מבוססת על שינוי בשטחי החממות. משנת 2003 ההשקעה מבוססת על אחוז השינוי בכמות השיווק של גידולים בחממות. משנת 2006 ההשקעה מבוססת על הערכות משרד החקלאות בנוגע לשטחי חממות שנמכרו לחקלאים.

מים לחקלאות: ראה פרק **21** - *אנרגיה ומים*.

תשומה, תפוקה ותוצר

(לוחות 19.13 עד 19.22)

הגדרות והסברים

תשומה: סך החומרים והשירותים שנקנו על ידי ענף החקלאות מענפים אחרים בישראל ומיבוא (התשומה הקנויה), תוצרת הביניים והפחת במחירי חידוש.
תפוקה: ערך הייצור החקלאי (כולל תוצרת ביניים) בתוספת השקעה במטעים צעירים ובייעור. הנתונים כוללים את התפוקה שעיקר ייצורה (במיוחד האסיף) היה בשנה הנסקרת, גם אם הוחל בתהליך הייצור בשנה קודמת ושיווקה נעשה בשנים שלאחר מכן. נתוני פרי הדר כוללים את כל האסיף מאוגוסט-ספטמבר של שנה קודמת עד יולי-אוגוסט של השנה הנסקרת.

ייעודי התפוקה:

צריכה מקומית: התוצרת החקלאית שהופנתה לצריכה ישירה ע"י האוכלוסייה בישראל; כולל תוצרת הנצרכת על ידי בעל המשק ומשפחתו ("צריכה עצמית") וכולל תוצרת שהופנתה ליהודה, שומרון וחבל עזה.
תעשייה מקומית: כולל את כל התוצרת הטרייה המסופקת לתעשייה, לרבות תוצרת טרייה העוברת עיבוד תעשייתי.
יצוא: תוצרת חקלאית טרייה המיוצאת באותה שנה. החל ב-1986 אינו כולל מכירות לרשות הפלסטינית.
המחירים הם מחירי FOB (המחיר בשער הנמל).
נתון זה אינו בהכרח זהה לנתון בפרק 16 - *סחר חוץ*. ההבדלים נובעים מכך שחלק ממוצרי החקלאות הטריים מיוצאים על בסיס קונסיגניציה, ולכן הערכים המוצהרים בפני שלטונות המכס בעת המשלוח אינם תואמים בהכרח את ערך המכירה הסופי של סחורות אלה.
תוצרת ביניים בחקלאות: סחורות ושירותים חקלאיים המשמשים תשומות בתהליך הייצור החקלאי, לא כולל שימוש בנכסים קבועים (פחת). לדוגמה: שעורה משמשת להזנת בעלי חיים כתוצרת ביניים, ומזון לבני אדם כתוצרת סופית.

נתוני תוצרת ביניים כוללים גם נתונים על השמדת תוצרת חקלאית ועל שינוי במצבת משק החי.

ההכנסה הנובעת מחקלאות: הכנסתם של גורמי הייצור "הראשוניים" (עבודה והון) המועסקים בחקלאות. ההכנסה נאמדת על ידי סיכום ערך התפוקה החקלאית ופיצויים ותקבולים נוספים לענף פחות ערך התשומה. אומדני ההכנסה הנובעת מחקלאות המופיעים כאן שונים מאלה המופיעים בפרק **14** - *חשבונות לאומיים* ואינם כוללים את ההכנסות ממוסדות ללא כוונת רווח.

פיצויים ותקבולים נוספים לענף כוללים את כל ההעברות לענף (פרט לסובסידיות ליחידת תוצרת), פיצויים מביטוח (כגון נזקי טבע), פיצויי בצורת, פיצוי על קיצוץ במים, השלמת שכר ותקבולים אחרים לענף (תמיכות לסוגיהן). החל בשנת 1991 כולל גם פיצויים מחברות ביטוח פרטיות.

מקורות ושיטות חישוב

תשומה קנויה: מתקבלת כאומדן כולל לכל אחד מסעיפי התשומה העיקריים. לכך משמשים בעיקר המקורות הבאים: יבוא תשומות לחקלאות (כגון מספוא); אספקה מייצור מקומי (כגון כוספות ודשנים); צריכת המים כפי שנאמדה על ידי נציבות המים; נתונים מסקרים של המשווקים וממועצות הייצור (כגון חומרי הדברה); דוחות כספיים של הממשלה והרשויות המקומיות; ניתוח המאזנים של ארגונים שונים.

פחת: נאמד במחירי חידוש לפי שיטת "הקו הישר" ומבוסס על סדרת ההשקעות בחקלאות הנערכת על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ראה לעיל "מלאי הון").

תמורה למשרות שכיר (קודם: תמורה לעבודת שכירים): מבוססת על סדרות השכר כפי שמתקבלות מסיכומים של דיווחי המעבידים למוסד לביטוח לאומי (ראה פרק **12** - *עבודה ושכר*); כולל שכר העובדים אשר מקבלים את שכרם באמצעות מינהל התשלומים של שירות התעסוקה, וכן תוספות סוציאליות שמשלם המעביד. שכר כולל רק את התשלומים לעבודה שכירה ואינו כולל זקיפת שכר לבעלי המשקים. ראה הגדרה מפורטת בסעיף "הגדרות שכר, תמורה ועלות עבודה", בפרק **14** - *חשבונות לאומיים*.

תפוקה: האומדנים של תפוקת ירקות, פירות, עופות, בקר, חלב, ביצים, דגים וחלק מגידולי השדה מבוססים בעיקר על דיווח חודשי מסיטונאים, ממועצות ייצור וממפעלי תעשייה על התוצרת שנתקבלה (רוכזה) מהמשקים לשוק המקומי, ליצוא ולתעשייה. לנתונים אלה מוסיפים אומדנים על מכירות פרטיות, צריכה עצמית ותוצרת ביניים.

כמויות התוצרת הצמחית לשיווק מקומי מבוססים על נתוני תוצרת הירקות והערכות לגבי תוצרת הפירות שהתקבלו ממועצת הצמחים. בשנת 2006 חושבו כמויות אלה בעיקר באמצעות ממוצעים של שנים קודמות. החל בנתוני 2005 שונתה שיטת החישוב של מחירי פירות לשיווק מקומי ולפיכך נוצר שבר בסדרה ונתונים אלה אינם ברי-השוואה לשנים קודמות.

התפוקה של מספר גידולי שדה נאמדת ע"י הכפלת היבול הממוצע לדונם בשטח הזרוע. נתוני השטחים מתקבלים מארגון עובדי הפלחה וממדריכי שה"ם (שירות ההדרכה והמקצוע) של משרד החקלאות.

ערך התפוקה החקלאית: (כמות כפול מחיר) הוא אומדן שהותאם לרמת המחירים הכללית הממוצעת של כל שנה: התמורה הכספית של כל מוצר הותאמה מחודש השיווק לממוצע השנה, על פי מדד המחירים לצרכן. ערך התפוקה אינו כולל בדרך כלל היטלי מועצות ועמלות שיווק.

ערך התפוקה במחירי שנה קודמת: מתקבל על ידי הכפלת הכמות של כל פריט במחיר שנה קודמת. ערך זה משמש לחישוב השינוי הכמותי בסדרה (ראה להלן "מדדים").

ייעור ומטעים צעירים: ההשקעה בייעור מתקבלת ממינהל פיתוח הקרקע ואילו ההשקעה במטעים צעירים מתקבלת מחישוב נורמטיבי של הוצאות עיבוד שטחי המטעים עד ההנבה.

מדדים: שינויי הנפח (קודם: כמות) והמחיר של מרכיבי חשבון הענף חושבו על פי שיטות לספייר ופאשה בהתאמה תוך שימוש באומדן הערך במחירי השנה הקודמת. יש להדגיש, כי ההבדלים בין מדדי המחירים מחשבון הענף ("מדדים נגזרים") לבין מדדי המחירים של התפוקה החקלאית, כפי שמובאים בפרק **13** - *מחירים*, נובעים בעיקר משוני בהגדרה. מדדי המחירים הנגזרים מתייחסים לכל התפוקה החקלאית, ואילו מדדי המחירים בפרק **13** ובלוח 19.11 מתייחסים רק לתוצרת הנסחרת. נוסף על כך, משקלות מדד מחירי התפוקה הנגזרים הם שוטפים, בעוד שמשקלות מדד מחירי התפוקה שבפרק **13** הם קבועים. הדבר נכון גם לגבי מדד מחירי תשומה בחקלאות, הנגזר

מחשבון ענף החקלאות, לעומת מדד מחירי תשומה המובא בפרק **13**.
יבוא תוצרת חקלאית: נתונים המתקבלים ממשרד החקלאות ומייצגים את עיקרי היבוא החקלאי.
קבלת ירקות ופירות נבחרים במפעלי תעשייה: הנתונים מבוססים על "סקר קבלת ירקות ופירות במפעלי תעשייה", על נתונים מנהליים של מועצת הצמחים ועל הערכות.
בשנת 2008 שונתה מתכונת הסקר, ולפיכך הנתונים אינם ברי-השוואה לשנים קודמות.

מגבלות הנתונים

1. נתוני מכירות פרטיות של תוצרת, של צריכה עצמית ושל מוצרי ביניים בענף החקלאות מבוססים של אומדנים.
2. נתוני השקעות במטעים צעירים מבוססים בעיקר על תחשיבים של משרד החקלאות.
3. חלק מנתוני התשומה מבוססים על רישומים חלקיים (כגון מסוכנויות של חלפים לציוד חקלאי). כמו כן, בחלק מסעיפי התשומה הנתונים נמדדים לפי שינויים משורשרים בכמויות ובמחירים כששנת הבסיס היא 2000 (כגון נתוני הובלה ואריזה).
4. החל בשנת 2000 יש שבר בסדרה כתוצאה משינוי בשיטת החישוב.

אספקת מזון וערכי תזונה

(לוחות 19.23-19.25)

הגדרות

אנרגיית תזונה: מזון הזמין לצריכת הציבור. אנרגיית תזונה נמדדת בדרך כלל בקילו קלוריות לנפש ליום.
קילו קלוריות (קק"ל): יחידת המידה של אנרגיית תזונה.
מזון נטו: כמות המזון (בטונות) הזמין ישירות לצריכת הציבור.
מאזן אספקת המזון: תמונה מקיפה של דפוסי אספקת מזון למדינה. לכל פריט מזון במאזן (כלומר לכל מצרך ראשוני ולמצרכים מעובדים הזמינים פוטנציאלית לצריכת הציבור) מוצגים מקורות האספקה שלו והערך התזונתי שלו.
בישראל, כמו במדינות אחרות, מקובל להציג את מאזן אספקת המזון בערכים ממוצעים לנפש ליום. החישוב נעשה על בסיס האוכלוסייה הממוצעת. המאזן עוסק בכמות המוצעת של מצרכי מזון בחנויות ובשווקים ולא בכמות שהציבור קונה או צורך בפועל. לא כולל תוספי מזון כגון ויטמינים ומינרלים המוספים למזון או משווקים בנפרד, ומשקאות מיובאים עתירי קלוריות כגון משקאות לספורטאים.
המאזן נערך לפי המתכונת שנקבעה על ידי הארגון הבין-לאומי למזון ולחקלאות (FAO) ובהתאמה מסוימת לתנאים בישראל.
עד תשמ"ז (1986/87) הנתונים התפרסמו על פי שנה חקלאית (אוקטובר-ספטמבר). החל ב-1988, הנתונים מתפרסמים על פי שנה קלנדרית. החל בשנת 2001 הוחלפו המקדמים שלפיהם מחשבים את הערכים התזונתיים והותאמו למצרכים הישראליים בעזרת המחלקה לתזונה במשרד הבריאות.
מצרך: מצרכי המזון הרשומים כאן הם בדרך כלל מצרכי מזון "ראשוניים", ועל פיהם מחשבים את ערכי התזונה גם בעבור מצרכים הנגזרים מהם, לדוגמה: במצרך "חיטה" כלולים החיטה ששימשה לייצור הלחם, הביסקוויטים, האטריות וכו', אך לא כמויות שהן מרכיב במצרך אחר המופיע במאזן.
מצרכי המזון ה"ראשוניים" נמחקו וניתן להם ביטוי בצורתם הראשונית, לדוגמה: ריבות מופיעות ב"פירות ובסוכר", מרגרינה מופיעה ב"שמנים ושומנים" וכד'.
החל בשנת 2001, הוחלט להוסיף משקאות (כולל: מים, משקאות כוהליים, בירה ויינות יבוא) וממריצים (קפה, תה ופולי קקאו) למאזן אספקת המזון לפי הנחיות של ה-FAO.
כמויות המצרכים נרשמות במשקל ובמידה של המצרך ה"ראשוני", לדוגמא: שימורי הירקות כלולים במאזן בתור כמויות של ירקות טריים.
קטניות - כולל אפונה למאכל ולשימורים.
ירקות ומקשה - כולל תירס, אבטיחים ומלונים.
פירות טריים ללא פרי הדר - הקבוצה לא כוללת זיתים לשמן, שקדים ואגוזי פקן. אלו מופיעים בסעיפים אחרים במאזן.
המצרך "חמאה" כלול בקבוצת "שמנים ושומנים" ואילו "שמנת" כלולה בקבוצה "חלב ומוצריו".
הקבוצה (הכללית) "מבעלי חיים" בלוח 19.24 כוללת את קבוצות המצרכים: בשר, ביצים, דגים, חלב ומוצריו.
ייצור: הייצור החקלאי המקומי בשנה הנסקרת שהיא שנה קלנדרית (ינואר-דצמבר) פרט לפירות הדר (אוגוסט-ספטמבר שנה קודמת עד יולי-אוגוסט שנה נסקרת).

נתוני ייצור של מצרכים (טונות): בשונה מנתוני הייצור החקלאי (בלוחות קודמים), נתוני הייצור של המצרכים: בשר לבקר, לצאן ולחזירים אינם כוללים עצמות וחלקי פנים. חלקי פנים מופיעים בסעיף נפרד.
נתוני הייצור של המצרכים: עוף והודו כוללים עצמות וחלקי פנים (משקל חי).
הגדרות אלה הן בהתאם לדרישות של ארגון המזון והחקלאות הבין-לאומי FAO.
נתוני הייצור של משקאות: מים, יין ומשקאות כוהליים ובירה רשומים במיליוני ליטרים.
יצוא: יצוא מעבר לים ועודף (חיובי) של מצרכים שעברו מישראל לרשות הפלסטינית.
יבוא: יבוא מעבר לים ועודף (חיובי) של מצרכים שעברו מהרשות הפלסטינית לישראל.
שינוי במלאי: מצרכים שהיו במלאי בתחילת השנה (בין מייצור מקומי של השנה הקודמת ובין מייבוא) פחות המצרכים שנשארו (במלאי) בסוף השנה הנסקרת (בין מיבוא ובין שגודלו או יוצרו בשנה הנסקרת אבל צריכתם היא בשנה שלאחר מכן).
שימושים שונים ופחת: (לוח 19.23) הכמויות שהופנו למספוא ולזרעים ולעיבוד תעשייתי, לייצור מצרך אחר המופיע במאזן. למוצרים מתכלים, כגון פירות וירקות, נאמד הפחת על פי הכמויות שהתקלקלו או הושמדו במעבר משלב השיווק הסיטוני לשלב השיווק הקמעוני או הפחת מיבוא ומשימוש בתעשייה. אומדן הפחת נעשה על פי מקדמים.

השוואות בין-לאומיות

(לוחות 19.26-19.27)

סעיף זה מציג השוואת נתונים סטטיסטיים בין ישראל לבין מדינות אחרות, במיוחד מדינות החברות בארגון לפיתוח ושיתוף פעולה כלכלי (OECD).
מדינות שונות נוהגות לפרסם את נתוניהן לפי הגדרות ובצורה הנוחה להן. לכן, כדי לפתור בעיות הכרוכות בעריכת השוואה נכונה, הובא כאן מידע שנלקח בדרך כלל ממקורות של ארגונים בין-לאומיים כמו האו"ם, OECD, ILO ועוד, העוסקים בהכנת הנתונים באופן המאפשר השוואה.
להגדרת שטח חקלאי ראה לעיל.
להגדרת שטח יער ראה פרק 1 - *מאפיינים גאופיזיים*.

מקורות

הנתונים על שטח המדינה, שטח היער והשטח החקלאי נלקחו מבסיס הנתונים של ה-International Food and Agriculture Organization (FAO), ארגון החקלאות והמזון הבין-לאומי.
נתוני האוכלוסייה נלקחו מתוך השנתון הסטטיסטי של האו"ם.
נתוני שטח היער בישראל סופקו על ידי קק"ל.
נתוני השטחים האחרים והאוכלוסייה של ישראל הם נתוני הלמ"ס.

מקורות

הנתונים נלקחו מבסיס הנתונים של ה-FAO, ארגון החקלאות והמזון הבין-לאומי.
נתוני ישראל הם נתוני הלמ"ס (ראה לוח 19.23).

פרסומים נבחרים

פרסומים מיוחדים

1081 סקר החקלאות וההתיישבות תשנ"ה 1995
1538 החקלאות בישראל, 2011-2012
1562 מאזן אספקת המזון, 2012

פרסומים טכניים

58 מדדי מחירים של תפוקה ותשומה בענף החקלאות, 1986

פרסומי יובל (במלאת 50 שנה למדינה)

חקלאות (מס' 2 בסדרה)

לקט ממצאים סטטיסטיים

13, 2002 החקלאות בישראל 2000: שטחים ובעלי חיים